

Vocal neutra

En els dialectes orientals del català la a i la e tenen el so de **vocal neutra** quan apareixen en una **síl·laba àtona**.

Vocal neutra a final de paraula

Tipus de paraula	Exemples	Excepcions
Noms masculins -e	<i>arbre, llibre, home, pediatre...</i>	Masculins acabats en: — ma: <i>problema, tema, idioma...</i> — ta: <i>profeta, paleta...</i> — ista: <i>analista, taxista...</i> — arca: <i>monarca, patriarca...</i> — cida: <i>pesticida, homicida...</i> Altres: — dia, goril·la, mapa, titella...
Noms femenins -a	<i>dona, poma, taula, pediatra...</i>	Femenins acabats en: — aire: <i>boletaire...</i> — ble: <i>noble, amable...</i> Altres: — febre, torre, classe, mare, llebre, frase, piràmide...
Noms en plural -es	<i>homes, dones, llibres, pomes, places, platges...</i>	
Verbs (últim so) -a	<i>pensa, donava, tenia...</i>	Infinitius acabats en: — re: <i>riure, moure...</i> Altres: — corre, vine, obre, omple
Verbs (penúltim so) -e	<i>penses, donaves, teníem...</i>	

Vocal neutra enmig de paraula

Per saber com hem d'escriure una vocal neutra que es troba al començament o a l'interior d'una paraula, sigui un nom o un verb, hem de buscar una **paraula de la mateixa família** en què aquella síl·laba sigui **tònica**.

<i>pensàvem --> pensa</i>	<i>teulada --> teula</i>
<i>parlaves --> parla</i>	<i>panet --> pa</i>

Remarques de la vocal neutra enmig de paraula

- Verbs:

Els verbs **néixer, jeure, treure** i els seus derivats s'escriuen amb a **en les formes àtones**.

tòniques: *jec, neix, tret, treia, jeuen, neixen...* amb **e** (o amb a)

àtones: *jaiem, naixeu, traient, naixia, jagut...* amb **a**

- Noms:

Hi ha moltes paraules que tenen el so de vocal neutra enmig de paraula i que no tenen cap síl·laba tònica en altres paraules de la mateixa família per poder determinar si s'escriuen amb *a* o *e*. En la majoria de casos aquestes paraules coincideixen amb el castellà i altres llengües romàniques.

Hi ha però una sèrie de divergències amb el castellà:

S'escriuen amb *a* en català:

ambaixada, asassí, avaluar, avantatge, avaria, davant, rancor, sanefa, davant, latrina, maragda, sarbatana, Sardenya, ramat...

S'escriuen amb *e* en català:

albercoc, ànec, assemblea, cànem, efeminat, emparar, enyorar, espàrrec, estella, gelea, meravella, monestir, orgue, punxegut, ràfega, rave, resplendir, sergent, setí, tàvec, tràfec, vernís...

Empar, Caterina, Esteve, Llätzer